

Savaş ve Barış

Barış, yarıyıl tatilinden önceki son dersinin bitmesini sabırsızlıkla bekliyordu. Türkçe öğretmeni o sırada tatil ödevlerini açıklamaktaydı. Ama Barış sonunda dinlenecek olmanın heyecanıyla derse pek ilgi göstermiyordu. Çocukların dikkatinin dağıldığını gören öğretmen,

-Bu kısmı iyi dinleyin, yoksa ödevinizi anlamazsınız. Bildiğiniz gibi proje ödevleri performans notunuza etki eder.

diyerek Barış'ı hayallerinden ayırdı ve ödevi açıklamaya devam etti:

-Ödeviniz, savaşın etkilerini araştırarak bu konuda bir makale yazmak. Savaşın bildiğiniz gibi insanlara, çevreye ve daha birçok şeye büyük ve yıkıcı etkileri vardır. Siz de bunlardan birisini seçip araştırmalısınız.

Öğretmen sözlerini bitirir bitirmez ders zili çaldı ve Barış çantasını alarak servise yetişmek için fırladı.

Servise binip yerine geçen Barış, tatil hayallerini kurmaya kaldığı yerden devam etti. Servise nefes nefese yetişen yan sınıftan arkadaşı Ali, koltuğa yerleştikten sonra Barışa sordu:

-Abi size de bizim kadar ödev verdiler mi? Bırak tatile çıkmayı, ödevleri zar zor yetiştireceğiz.

Türkçe ödevini hatırlayan Barış, istemsizce ofladı ve cevap verdi:

-Evet ya, kitaptan olanlar yine kolay da, Türkçe ödevi zorlayacak. Savaş da ne alakaysa!

Tam kendilerini konuşmaya kaptırılmışken duran trafikte servisin camının ısrarla tıklanmasıyla irkildiler. Dışarıda 8-10 yaşlarında, kıyafetleri yırtık pırtık ve dağınık bir çocuk, araçların arasında dolaşarak mendil satıyordu. Yanında ondan biraz büyük ve ona benzeyen bir çocuk da aynı şekilde su satıyordu. Bozuk bir Türkçeyle, her arabadan mendil ve su almalarını istiyorlardı. Onları gören şoför, camı indirerek 20 lira uzattı.

- İki mendil ver delikanlı!

Çocuk parayı aldı ve mendille beraber para üstünü vermek için elini cebine attı. Şoför, "Üstü kalsın." dedi. Çocuğun gözleri şaşkınlıkla parladı ve neşeyle diğer arabalara doğru ilerledi.

-Olan da bu garibanlara oldu! Allah kimseyi yurdundan etmesin.
dedi şoför.

Yeşil ışık yanınca yollarına devam ettiler. Yoğun İstanbul trafiğinde bitmek bilmezmiş gibi gelen bir sürenin ardından Barış sersemlemiş bir şekilde eve ulaştı. Kapıyı açan annesi, onu karşıladı ve hoşgeldin dedi.

-Hadi gözün aydın, iyice dinlenirsin iki hafta.

-Ne dinlenmesi anne, ödevi ne yapacağımı hiç bilmiyorum. Onu yetiştirsem bile iyi.

-Merak etme, mutlaka bir şey bulursun. Gerekirse ben de yardım ederim.

-Tamam, teşekkür ederim.

-Karnende sürpriz var mı?

-Var, ama iyi bir sürpriz. Hani takdiri bir puanla kaçırdım ya, öğretmenim kanaat notu kullanmış, takdir aldım.

-Ooo, harika! Bunu kutlamamız lazım. Hadi sen üstünü deşiş, ben de sana yiyecek bir şeyler hazırlayayım.

Barış, yemeğini yedikten sonra biraz dinlendi ve arkadaşlarıyla oyun oynadı. Akşam, babası işten döndüğü zaman konuşurlarken arkada televizyonda bir haber programı açıktı. Dikkatini pek oraya vermiyordu ama savaştan kaçan Ukraynalı çocuklardan bahsedildiğini seçti. Televizyona bakınca molozlar arasında kalmış oyuncaklar ve perişan halde olan çocukları gördü. “Savaşın şüphesiz en çok etkilediği şeylerden biri de çocuklar. Savaşın başından beri 500’den fazla çocuğun hayatını kaybettiğini, yüzbinlerce çocuğun insani yardıma muhtaç kaldığı ve milyonların ülkeden kaçıp yakındaki ülkelere sığındığı açıklandı” Barış, Ukrayna’nın kendilerine çok da uzak olmadığını biliyordu. Televizyondaki muhabir verileri anlattıkça ve ekrana görüntüler geldikçe Barış, savaşın kendisinden çok uzakta ve eskide kalmadığını anladı. Bir anda aklına daha bugün yolda gördüğü mülteci çocuklar geldi. Doğru ya, onlar da ülkelerindeki savaştan kaçarak buraya sığınmışlardı. Barış o anda savaştan uzak olduğunu sandığı Türkiye’de günlük hayatta bile savaşın sonuçlarını gördüğünü fark etti. Ödevinin konusunu bulmuştu. Hem de kendisine çok da yakın bir konuydu bu.

- Ne oldu Barış? Daldın gittin.
diye sordu babası.

- Ödevimin konusunu düşünüyordum da baba, sanırım buldum.

Annesi:

-Gördün mü, halledersin demiştin. Neymiş peki?

-Öğretmen bizden savaşın olumsuz sonuçlarından biri hakkında araştırma yapıp bir makale yazmamızı istemişti. Ben de savaşın çocuklara olan etkisini araştıracağım.

-Çok iyi olur, dikkat çekilmesi gereken bir konu.

Ertesi gün, uzunca dinlendi. Geç kalktı, dışarı çıktı, oyun oynadı. En sonunda akşam Türkçe ödevi için araştırma yapmaya koyuldu. En yıkıcı savaşları araştırdı, Suriye’yi, Ukrayna’yı ve daha birçoğunu.. Ama bulduklarının en korkuncu, 2. Dünya Savaşıydı. Savaş, toplamda 80 milyon insanın ölümüne yol açmıştı. Özellikle savaşın son yılında, tüm dünyaya gücünü kanıtlamak isteyen Amerika, Japonya’nın iki kenti, Hiroşima ve Nagazaki’ye arasında pek çok çocuğun da bulunduğu 1 milyona yakın masum insanı öldüren atom bombalarını atarak tarihin en büyük insanlık suçlarından birini işlemişti.

Araştırmalarını annesiyle paylaştı. Annesi:

-Hatırlıyor musun Barış? Sen 8 yaşındayken Londra’da bilim müzesine gitmiştik. Hani roketler, makineler, bir sürü şey vardı.

-Aaa, evet hatırladım! Tavanda gerçek uçaklar asılıydı. Savaş uçakları, bombalar bile vardı.

-Peki ya bombaların yakınındaki camekanın içindeki erimiş kaseyi, kenardaki çocukların fotoğraflarını? Onların bana ne olduğunu sormuştun ama sana anlatamamıştım. Madem şimdi bu konuyu araştırıyorsun, oradaki çocukların dramını anlatan en etkileyici eser, bence Nazım Hikmet’in “Kız Çocuğu” şiiri. Bunu mutlaka oku.

-Nasıl bir şiir peki?

-Ben anlatmasam daha iyi. En iyisi kendin oku.

Barış, odasına gidip internetten “Kız Çocuğu” şiirini arattı. Karşısına çıkan dizeleri okumaya başladı.

*Kapıları çalan benim
kapıları birer birer.*

Gözünüze görünemem
göze görünmez ölüler.

Hiroşima'da öleli
oluyor bir on yıl kadar.
Yedi yaşında bir kızım,
büyümez ölü çocuklar.

Saçlarım tutuştu önce,
gözlerim yandı kavruldu.
Bir avuç kül oluverdim,
külüm havaya savruldu.

Benim sizden kendim için
hiçbir şey istediğim yok.
Şeker bile yiyemez ki
kağıt gibi yanan çocuk.

Çalıyorum kapınızı,
teyze, amca, bir imza ver.
Çocuklar öldürülmesin
şeker de yiyebilsinler.

Barış, aşağı indikçe gözlerine dolan yaşları engelleyemedi. O kadar ki, son dizeleri güçlkle okudu. Yutkundu, boğazındaki düğümü çözmeye çalıştı. Annemin dedikleri doğruymuş, dedi içinden. Bu şiir insanı gerçekten sarsıyor. Şiiri ödevine eklemeye karar verdi. Dizeleri ödevine eklerken gözünün önünden mendil satan çocuklar, molozlar altında kalan oyuncaklar, kıyıya vuran küçük bedenler, ailesini kaybedenler geçiyordu.

Barış, her gün etrafında olan bu olayları bugüne dek nasıl fark etmediğine şaşırırdı. Oysa ki savaştan uzak değildi, hatta bütün çevresi savaşın etkisi altındaydı. Bir yandan yazmaya devam ediyordu. Klavyedeki parmakları düşüncelerinin hızına zor yetişiyordu. Bu ödevi nasıl yapacağını düşünerek dertlendiğini unutmuştu bile. Şaşkınlık içerisinde son paragrafa geldiğini fark etti. Biraz duraksayıp gerindi ve son cümleleri yazmaya koyuldu:

'Savaş büyük bir trajedi, insanlık için bir felakettir. Ardında yerle bir olmuş şehirler, parçalanmış hayatlar, yitirilen canlar bırakır. Savaş herkes için korkunçtur ama en ağır hasarı küçük hayatlara, yani çocuklara verir. Onları önüne katıp savurur, kimini ailesinden ayırır, kimini doğduğu şehirden, okulundan, arkadaşlarından hatta ülkesinden. Daha şanssız olan binlercesini hayattan koparıp alır.

Bilgi ve iletişim çağında yaşarken tüm canavarlığıyla savaşa televizyonda, dijital medyada tanık olmak gerçek dışı gibi gelse de, o hala var ve çocukları her anlamda yaralamaya devam ediyor. Ne yazık ki savaş çıkıp çıkmaması biz çocukların elinde değil ancak şair Nazım Hikmet'in dizelerindeki dileği tekrarlayabilirim:

*Çocuklar öldürülmesin
şeker de yiyebilsinler.'*